

Co je domácí násilí a jak jej rozpoznat?

Domácí násilí je fyzické, psychické, sexuální či ekonomické násilí mezi blízkými osobami žijícími společně v jedné domácnosti. Dochází k němu opakovaně zpravidla v soukromí, tedy „za zavřenými dveřmi“, mimo kontrolu společnosti. Pro domácí násilí je charakteristické, že intenzita násilných incidentů se stupňuje a role násilné a ohrožené osoby se nemění.

Domácím násilím může být v různých životních situacích **ohrožen každý člověk**. V roli oběti se mohou ocitnout ženy i muži. Zvláště zranitelnou skupinou jsou děti, senioři a lidé s handicapem.

Domácí násilí se může objevit ve vztahu partnerském, v manželství, mezi sourozenci, mezi dospělými dětmi a jejich rodiči nebo prarodiči. **Osobou, která se násilím dopouští, může být kdokoliv**. A to bez ohledu na věk, vzdělání, fyzickou sílu nebo společenské postavení.

Stalking neboli nebezpečné pronásledování je obtěžující kontaktování osoby, která tento kontakt odmítá. Může se jednat o kontakt osobní nebo prostřednictvím e-mailů, telefonátů, sms zpráv.

Rozpoznat domácí násilí nebo stalking může být proto velmi obtížné. Ne vždy musí mít podobu těžkých zranění nebo podlitin na viditelných místech. Ne vždy se musí jednat o stovky sms zpráv denně. Je na odbornících, aby rozpoznali, zda se jedná o domácí násilí nebo jinou formu obtížného soužití a zda míra kontaktů překročila hranici pro stalking.

Mějte však na paměti, že každé takové soužití je pro osobu, která se vám svěřila, vyčerpávající. Potřebuje především podporu a pochopení, proto ji nikdy nehodnoťte a neodsuzujte.

Víte, že týrání osoby žijící ve společné domácnosti je trestným činem?

Kde najdete odborníky na danou problematiku?

PRO OSOBY OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM:

Spondea – Intervenční centrum

Sýpka 25, Brno-Černá Pole
Tél.: +420 544 501 121, +420 739 078 078
E-mail: intervencni-centrum@spondea.cz
Chat: www.chat.ic-brno.cz
Web: www.ic-brno.cz

Víte, že děti, které jsou přítomny násilím mezi rodiči, trpí stejně jako by byly přímými oběťmi?

Víte, že existují intervenční centra, která osobám ohroženým domácím násilím nabízejí zdarma psychologickou, sociálněprávní a právní pomoc?

PRO OSOBY NEZVLÁDAJÍCÍ AGRESI VE VZTAZÍCH:

Spondea

Sýpka 25, Brno-Černá Pole
Tél.: +420 725 005 367
E-mail: nasilivrodine@spondea.cz
Web: www.nasilivrodine.cz

SPONDEA

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Tento manuál je vydán v rámci projektu – Usnadnění vstupu na trh práce osobám z rodin s výskytem domácího násilí – přenos dobré praxe ze zemí EU pro práci s celou rodinou jako systémem, CZ.1.04/5.1.01/77.00290, financovaného z prostředků ESF prostřednictvím OPLZZ a státního rozpočtu ČR.

Domácí násilí a zaměstnání (manuál pro zaměstnavatele)

JAK DOMÁCÍ NÁSILÍ OVLIVŇUJE ZAMĚSTNAVATELE?

Přímý dopad na zaměstnavatele:

- 75% obětí domácího násilí je napadáno také v zaměstnání (prostřednictvím obtěžujících telefonátů i osobních útoků)
- 78% pachatelů domácího násilí využívá prostředky zaměstnavatele k zastrašování a kontrolování svých obětí
- Ztráta kvalitních zaměstnanců, kteří jsou v důsledku DN donuceni odejít ze zaměstnání
- Snížení výkonnosti zaměstnanců, kteří násilí zažívají; i snížení produktivity kolegů, kteří jim pomáhají
- Ztráta důvěryhodnosti a prestiže společnosti, která zaměstnává osobu dopouštějící se násilí na svých blízkých

Dopad na spolupracovníky:

- Pracují za chybějící kolegy
- Jsou rozptylováni od práce
- Jsou vystaveni stresu z toho, že nevědí, jak oběti pomoci
- Jsou bezprostředně ohroženi násilnou osobou na pracovišti, např. když brání ohroženou osobu nebo když jsou předmětem žárlivosti násilného partnera
- Mohou být využíváni násilnou osobou ke kontrole nebo obtěžování oběti

Víte, že v České republice jsou roční náklady způsobené domácím násilím vyšší než 1,3 miliardy Kč?

JAK DOMÁCÍ NÁSILÍ OVLIVŇUJE ZAMĚSTNANCE?

- Zvýšená absence z důvodu fyzických zranění
- Zvýšená absence z důvodu psychického tlaku – vznik depresí, úzkostí, posttraumatické stresové poruchy, nadužívání alkoholu
- Ztráta volného času kvůli nutnosti řešit situaci – vyhledávání právníků, policie, doktorů, orgánů pečujících o děti
- Opakovaná nepřítomnost na pracovišti způsobená přímo pachatelem DN – zabavení auta, zničení oděvu, zamčení oběti v domě, bránění ve spánku v noci atd.
- Zhoršení reputace způsobené pomluvami ze strany násilné osoby
- Obtěžování a kontrola přímo na pracovišti – prostřednictvím telefonu, e-mailu i osobně

Jak pomoci zaměstnanci, který je obětí domácího násilí nebo stalkingu?

Pokud se vám zaměstnanec nebo kolega svěří s tím, že zazívá domácí násilí nebo stalking, je to pro něj velmi citlivá informace, proto mu vždy:

- **důvěřujte**, nepátrejte po důkazech, nezlehčujte jeho problém, vyjadřete mu podporu
- **nabídněte pomoc** v rámci možnosti vaší firmy (organizace) – neplacené volno, výměna služeb, flexibilní pracovní doba
- **neuníte jej ihned situaci řešit**, nedavejte ultimáta – jedná se o velmi intimní problém a každý člověk potřebuje jinou dobu k tomu, aby jej vyřešil

- ujistěte jej, že **neponese následky** za potíže, které v práci působí přímo násilná osoba nebo stalker (opakovaně telefonáty nebo návštěvy na pracovišti atd.)
- **zachovejte jeho soukromí** a ostatní zaměstnanec v případě potřeby informujte jen s jeho souhlasem
- **vytvořte bezpečnostní plán** pro případ návštěvy násilné osoby na pracovišti
- **předějte kontakty na intervenční centrum** dle místa bydliště

Víte, že soud může na návrh ohrožené osoby zakázat násilné osobě kontakt a vstup do společného obydlí až na jeden měsíc? A že tento zákaz lze prodloužit až na půl roku?

V případě, kdy dojde k incidentu přímo na pracovišti, neváhejte zavolat **Policii ČR (158)** – je nejdříve nutné zachovat ohrožené osobě pocit bezpečí v zaměstnání.

ZAMĚSTNANEC JAKO NÁSILNÁ OSOBA

Pokud se vám zaměstnanec nebo kolega svěří s tím, že se dopouští násilí na svých blízkých, tak to může znamenat, že chce svoje chování změnit, proto jej:

- **neodsuzujte**, přiznat si problém vyžaduje velkou odvahu
- **ujistěte**, že tato informace zůstane mezi vámi
- **podpořte** v rozhodnutí problém řešit a nabídněte mu v rámci možnosti prostor k návštěvám psychologa či specializovaného centra (např. neplacené volno, flexibilní pracovní doba, výměna služeb)
- **předějte mu kontakty na centra zabývající se tímto problémem**, případně doporučte návštěvu psychologa

Víte, že Policie ČR může násilnou osobu vykázat ze společného obydlí na deset dní a zakázat jí kontakt s ohroženou osobou?

Eva (36)

Eva je inženýrka ekonomie s desetiletou praxí. Je zaměstnaná ve firmě, která jí zajišťila odpovídající školení pro práci na vysoké pozici. Také jí platí jazykové kurzy, stáže v zahraničí a poskytuje benefity na stravování i dopčinek. Eva je schopnou a svědomitou

Víte, že obětí domácího násilí byvali i osoby vzdělané a úspěšné? může být i muž?

pracovníci. Eva se před rokem seznámila s mužem, do kterého se zamilovala. Postupně jí přítel začal vyčítat, že tráví příliš mnoho času v práci a podezřít jí z nevěry s kolegý. Začal jí kontrolovat, psát zprávy, na které vyžadoval okamžitou odpověď, přestože byla Eva v práci. Když nenapsala, byl smutný a říkal, že ho Eva už nemiluje a že má určitě někoho jiného. Občas jí v práci navštěvoval. Ze začátku to Evě přišlo milé, vnímala to jako náklonnost. Když ale jednou neodpověděla, čekal jí doma kritik a padla první facka. Eva se styděla někomu svěřit. Měla pocit, že selhává ona, že je to její chyba, že přítel nedokáže uklidnit. Násilí se ale stupňovalo a přítel jí začal trestat téměř denně. Casem si kolegyně všimly jeřichých drbnych zranění, pozdních příhodů, nervozity, neousředěnosti, částých nemoci. Také nadřizení jí začali vyčítat opakované chyby, kterých se dopouštěla. Eva se jedné z kolegyn svěřila se svým trápením a ta jí doporučila, aby o svých problémech informovala také nadřízené.

- *Co byste dělali vy, kdyby za vámi Eva přišla a seznámila vás s tímto soukromým problémem?*
- *Je podle vás Eva perspektivní zaměstnanec i přesto, že její závažným osobním problémem?*
- *Jaká by byla vaše reakce, pokud by k incidentu došlo přímo na pracovišti?*
- *Vyplatí se investice do nového zaměstnance nebo investice do Evy?*
- *Jak by bylo možné Evě v dané situaci pomoci?*

Karel (52)

Karel je zaměstnanec ve firmě již dvacet let. Má na starosti deset podřízených zaměstnanců a je členem týmu. Před rokem jeho manželka podala žalobu o rozvod. Od té doby je Karel našťavaný, velmi kritiči na své podřízené, má problémy udržet emoce. Postupně se z různých zdrojů dozvídáte, že Karel svoji ženu bil a dokonce několikrát napadl i svoje děti. Nyní často žene volá, využívá pracovní telefon i počítač k tomu, aby svoji ženu kontaktoval. Ostatním zaměstnancům to začíná být nepřijemné, ale do jeho osobních záležitostí nechtějí zasahovat. Protože je Karel poměrně známý v okolí, dostanou se tyto informace také do médií, která začnou jeho soukromí otevírat, přičemž samozřejmě zmíníují i jméno firmy.

- *Jak byste reagovali, kdyby firma zaměstnávala Karla?*
- *Jaká by byla vaše reakce vůči Karlovi a jeho chování na pracovišti?*
- *Jaká by byla vaše reakce a vyjádření směrem k médiím?*

Víte, že stalking, neboli nebezpečné pronásledování, je trestným činem? Víte, že soud může nařít zákaz kontaktu s ohroženou osobou?

Petr je vyučený řičník a pracuje ve svém prvním zaměstnání dva roky. Je šikovný a hosté i zaměstnavatel jsou s ním spokojeni. Petr měl krátkou známost s jednou dívkou. Poměrně brzy vztah ukončil. Dívka však ukončení vztahu odmítla a nadále Petra kon-taktovala. Denne mu píše i třicet sms zpráv, neustále mu volá z různých telefonních čísel. Téměř denne chodí do restaurace, kde Petr pracuje a pozouvá ho. Někdy někdy agresivní, ale Petr je z ní nervózní. Dívka občas informuje náhodně hosty v restauraci, že je Petr její přítel a že jsou zasnoubeni. Pokud se Petr na některou zákaznici usměje, tak tato dívka vyvolá zářivou scénu. Taková zřkaznice pochopitelně už znovu přijít nechce. Petr se obává, že jej zaměstnavatel kvůli tomu vyhodí z práce. Sám ale také zvažuje odchod a změnu bydliště.

- *Co byste dělali vy, pokud byste byli provozovatelem restaurace?*
- *Napadá vás účinný způsob, jak Petrovi pomoci, aby se nemusel stěhovat a měnit zaměstnání?*